

відними посиланнями.

Як додаткові використовуються додатки Facebook Live, Instagram Live, WiziQ, Periscope, Skype Viber і Telegram переважно для комунікації зі здобувачами [3]. НПП кафедри опанували нові методи й технології дистанційного навчання за рахунок самовдосконалення й професійного підвищення кваліфікації у сфері використання в сучасній освіті можливостей хмарних сервісів на прикладі платформ Google Meet, Zoom, Moodle та ін. [2].

Висновок. У непростий час відбувається поступове реформування закладів вищої медичної освіти шляхом активного впровадження системи змішаного навчання. Завдяки впровадженням сучасних технологій і з допомогою підготовлених НПП відбулося поступове впровадження змішаних технологій навчання при викладанні фармакології на кафедрі фармакології, клінічної фармакології та фармації.

Список використаної літератури

1. Актуальність організації ефективної самостійної роботи студентів при вивченні фармакології / Четотіна С.Ю., Луценко Р.В., Дев'яткіна С.Ю., Колот Е.Г., Сидоренко А.Г. // Медична освіта. – 2019. – №4(85). – С. 56-61.
2. Дюлічева Ю. Ю. Упровадження хмарних технологій в освіту: проблеми та перспективи / Ю. Ю. Дюлічева // Інформаційні технології в освіті. – 2013. – № 14. – С. 58-64.
3. Платова О.М. Дистанційне навчання при викладанні педіатричних дисциплін: виклики часу / О.М. Платова, Т.В. Стоєва, О.В. Тіткова // Медична освіта. – 2021. – № 4. – С. 52–56.
4. Horn M.B., Staker H. Blended: Using Disruptive Innovation to Improve Schools. 1st ed. Jossey-Bass. – 2014. – 336 p.
5. Ebba Ossiannilsson. Blended Learning. State of the Nation / Ebba Ossiannilsson. – CC BY-SA 4.0, 2017. – 44 p.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЕТАПНОГО ЕПІКРИЗУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ХІРУРГІЇ

Люлька О.М., Ляховський В.І., Нємченко І.І., Городова-Андрєєва Т.В., Лисенко Р.Б., Краснов О.Г.

Полтавський державний медичний університет

Застосування етапного епікризу на кафедрі хірургії під час проведення практичних занять на старших курсах визнано доцільним і ефективним. Ця форма організації навчального процесу дозволяє визначити рівень і теоретичної, і практичної підготовки здобувачів вищої освіти, сприяє розвитку в них клінічного мислення.

Ключові слова: етапний епікриз, навчальний процес, контроль знань.

The use of staged epicrisis at the department of surgery during practical classes in senior courses is expedient and effective. This form of organization of the educational process allows to determine the level of both theoretical and practical training of students, promotes the development of clinical thinking in them.

Keywords: stage epicrisis, educational process, control of knowledge.

Модернізація вищої медичної освіти в Україні та її інтеграція в міжнародний освітній простір спрямовані на підвищення конкурентноздатного освітнього рівня майбутніх лікарів і формування на європейському рівні професійних компетентностей і готовності їх застосовувати у практичній діяльності [1; 2]. Тому в Полтавському державному медичному університеті (ПДМУ) приділяється велика увага вдосконаленню відомих і пошуку нових форм і методів навчання, спрямованих на покращення практичної підготовки майбутніх фахівців [3].

На кафедрі хірургії №1 ПДМУ серед різноманітних форм організації навчального процесу й методів контролю рівня знань здобувачів вищої освіти під час практичних занять активно застосовується проведення етапного епікризу. Ця форма навчання й одночасно поточного контролю рівня знань становить собою систематизоване лапідарне послідовне повідомлення про оглянутого хворого, стан його здоров'я на момент огляду, формулювання обґрунтованого попереднього або клінічного діагнозу з планом подальших діагностичних і лікувальних заходів. Етапний епікриз, залежно від поставлених викладачем завдань, можна виконувати і в усній, і в письмовій формі. Цінність етапного епікризу також полягає в тому, що він використовується в реальній повсякденній лікарській практиці.

Мета роботи – з'ясувати ефективність використання під час практичних занять етапного епікризу на формування в здобувачів вищої освіти вміння поставити й обґрунтувати клінічний діагноз із визначенням подальшої лікувально-діагностичної тактики й розвитком логічного і клінічного мислення.

Під час виконання етапного епікризу здобувачі освіти вирішують і теоретичні, і суто практичні завдання. Найважливішими з них вважаємо такі: обґрунтовано сформулювати й оцінити результати фізикальних і додаткових лабораторних, інструментальних досліджень у хворого; відокремити і сформулювати основні симптоми й синдроми; виконати диференціальну діагностику; обґрунтувати клінічний діагноз із визначенням плану лікування; навчитись узагальнювати й інтерпретувати отриману інформацію. Крім того, здобувачам освіти пропонується висвітлити результати своєї роботи письмово у вигляді ймовірного клінічного розгляду або віртуального консультативного висновку, що певною мірою ознайомлює їх із рутинною працею лікаря стаціонарного відділення в майбутньому.

Оформлення етапного епікризу, зазвичай, проводиться в усній формі під час практичних занять зі здобувачами вищої освіти освітньо-професійної програми (ОПП) «Медицина» на 6 курсі при вивченні модуля «Симптоми і синдроми в хірургії». Крім визначення поточного рівня знань, етапний епікриз застосовується як один із етапів підсумкового модульного контролю.

Проведення етапного епікризу передбачає виконання низки послідовних дій. Напередодні практичного заняття викладач кафедри підбирає хворих, які перебувають у хірургічному відділенні, для обстеження відповідно до теми

заняття. На фізикальному обстеженні здобувачі освіти опитують хворого, проводять огляд за загальноприйнятною методикою, після чого формулюють попередній діагноз і переглядають результати додаткових методів обстеження з карти стаціонарного хворого чи іншої медичної документації. У процесі формулювання клінічного діагнозу студенти мають можливість виконати диференціовальну діагностику й виділити основні симптомокомплекси для її обґрунтування.

Під час доповіді здобувачі освіти мають послідовно викладати інформацію, отриману на обстеженні хворого: паспортні дані; основні клінічні симптоми й синдроми, підтверджені клінічно чи додатковими інструментальними методами; диференційований діагноз відповідно до конкретної клінічної ситуації; обґрунтований діагноз і подальші лікувально-діагностичні заходи.

Під час спілкування з хворим і ознайомлення з його історією хвороби студенти мають дотримуватися правил деонтології, медичної етики й лікарської таємниці. Такі вимоги до оформлення етапного епікризу змушують їх самостійно додатково проводити теоретичну підготовку до практичного заняття із залученням додаткової навчальної літератури.

Виконання етапного епікризу на всіх етапах практичного заняття проводиться під наглядом викладача кафедри, який тільки допомагає студентам і створює всі необхідні умови для самостійного опрацювання отриманої клінічної інформації про хворого й реалізації їхньої ініціативності й упевненості у своїх діях, а не виконує всі необхідні завдання сам із демонстрацією результатів.

Вибір усної форми доповіді етапного епікризу дещо ускладнює його реалізацію, але дозволяє, крім іншого, проводити безпосереднє спілкування з пацієнтом і вдосконалювати вербальні навички лікаря. Тому викладач звертає увагу на вміння студентів проводити співбесіду з хворим, її продуктивність, ефективність, коректність і делікатність. Певною мірою відбувається дублювання питань пропедевтики внутрішньої медицини, але більш конкретизовано до окремої клінічної ситуації й більш комплексно завдяки вивченим раніше здобувачами освіти дисциплінам.

Етапний епікриз – це важливий елемент практичного заняття, який забезпечує активнішу участь усіх здобувачів освіти у процесі навчання. Після доповіді проводиться її обговорення з усіма студентами групи. Визначаються недоліки у формулюванні етапного епікризу, вислуховуються думки інших здобувачів освіти щодо можливих лікувально-діагностичних заходів. Завдяки цьому поступово формується вміння працювати колективно й колегіально, поважати думку іншого, аби згодом можна було уникнути помилок і досягти кращих результатів. Особливу зацікавленість під час практичної роботи викликає розподіл студентів за їхніми майбутніми медичними спеціальностями, які вони обрали, і тих дисциплін, яким вони приділяли більшу увагу й наполегливість при вивченні.

Запропонований обсяг і усну форму підготовки етапного епікризу в поєднанні з іншими методами контролю вважаємо оптимальними для визначення рівня знань студентів старших курсів при здійсненні поточного контролю на клінічних кафедрах. Успішне виконання завдання можливе лише в разі систематичного і глибокого опрацювання теоретичного матеріалу за темою практичного заняття, добрими базисними знаннями з інших фундаментальних дисциплін, наявності навичок фізикального обстеження і вміння аналітично й логічно мислити. Крім того, під час підсумкового модульного контролю проведення практичної частини у формі виконання етапного епікризу дозволяє отримати комплексну оцінку рівня знань і здатність реалізовувати їх на практиці.

Таким чином, етапний епікриз слід розглядати як об'єктивну форму визначення рівня теоретичної та практичної підготовки студентів старших курсів при вивченні хірургії.

Список використаної літератури

1. Передумови підвищення рівня підготовки іноземних здобувачів вищої освіти в медичному ЗВО / Буря Л.В., Люлька О.М., Макаренко О.В. та ін. // Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю (25 березня 2021 року). – Полтава, 2021. – С.45-47.
2. Сучасні підходи до навчання майбутніх лікарів / Ковальов О.П., Ляховський В.І., Люлька О.М. та ін. // Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика» (19 березня 2020 р.). – Полтава, 2020. – С. 109-111.
3. Новітні освітні технології у вищій медичній освіті / Нємченко І.І., Ляховський В.І., Ковальов О.П. та ін. // Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні» (21 березня 2019 р.). – Полтава, 2019. – С.148-149.